

SÚKROMNÁ SPOJENÁ ŠKOLA

Organizačná zložka: Súkromná praktická škola

Vodárenská 3, 080 01 Prešov

SÚKROMNÁ PRAKTICKÁ ŠKOLA

VODÁRENSKÁ 3, PREŠOV

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym
postihnutím pre nižšie stredné odborné vzdelávanie
pre

Praktickú školu

"Autizmus nie je niečo, čo osoba má, nie je to žiadna ulita, v ktorej je osobnosť uväznená. V škrupinke nie je schované normálne dieťa. Autizmus je spôsob bytia. Autizmus preniká všetkým. Prechádza každou skúsenosťou, celým vnímaním, každým zmyslom, každou emóciou. Autizmus je súčasťou existencie.

Osobnosť sa od autizmu oddeliť nedá."

Jim Sinclair

Predkladateľ:

Mgr. Eva Turáková

Názov školy: Súkromná praktická škola**Adresa:** Vodárenská 3, 080 01 Prešov**Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:** PaedDr. Eva Soroková**Zriaďovateľ:** Mgr. Eva Turáková**Adresa zriaďovateľa:** Vajanského 19, 080 01 Prešov**Kontakty:** email: autisti.skola@azet.sk**Riaditeľ školy:** Mgr. Eva Turáková**Ďalšie kontakty:** email: autisti.skola@azet.sk, web.stránka: www.autistipresov.sk

Tel.: 0907 993 941

IČO: 50535421**Platnosť dokumentu** od 01.09.2016**Podpis riaditeľa:**

Stupeň vzdelania	Nižšie stredné odborné vzdelávanie
Forma výchovy a vzdelávania	Denná Individuálna
Dĺžka štúdia	3 roky
Vyučovací jazyk	Slovenský
Druh školského zariadenia	Súkromné
Dátum prerokovania v pedagogickej rade školy	26. 08. 2016
Dátum prerokovania v Rade školy	31. 08. 2016
Platnosť ŠkVP od	01.09. 2016 do ďalšieho revidovania

Evidencia platnosti a revidovania:

Platnosť, revidovanie	Dátum	Inovácia, zmena, úprava
Inovovanie ŠkVP		Inovovaný SkVP podľa vzdelávacieho programu pre praktickú školu pre nižšie stredné odborné vzdelávanie č. 2016-14674/20292:20-10F0 Platný od 1.9. 2016
Prerokovanie v PR a RŠ	26. 08. 2016/ 31. 08. 2016	
Platnosť ŠkVP od	01. 09. 2016	

1. revidovanie		<p>Zmena názvu školy a loga školy</p> <p>Doplnenie a aktualizácia textu v kapitolách a podkapitolách</p> <p>Doplnenie podkapitoly: 1.2 Spolupráca s rodičmi a inými subjektami, projekty</p> <p>Doplnenie podkapitoly 2.11 Povinné materiálne – technické priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania- cvičná cukráreň, miestnosť s pracovňou a sušičkou, priestory na stravovanie, odkladanie obuvi, hygienu.</p>
Prerokovanie v PR a RŠ	26. 06. 2017/ 06. 09. 2017	
Platnosť ŠkVP od	06 09. 2017	
2. revidovanie		<p>Aktualizácia textu v kapitole 1</p> <p>Profilácia školy na predmet: Pomocné práce v kuchyni.</p> <p>Úprava obsahu - sumarizácia cieľov a obsahu v jednotlivých predmetoch (eliminácia ročníkov).</p> <p>Doplnenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podkapitola 2.2.1 Prierezové témy, Prierezové témy- Dopravná výchova, Enviromentálna výchova. - podkapitola 2.4.1 Rámcový učebný plán pre praktickú školu so zameraním na predmet – Pomocné práce v kuchyni. - podkapitola 2.4.2 Skratky predmetov <p>Zavedenie 3. variantov učebných plánov podľa využiteľnosti disponibilných hodín.</p> <p>Zavedený voliteľný predmet – Samoobslužné činnosti v rozsahu 2 hod. týždne pre všetky ročníky v danom variante.</p> <p>Zníženie počtu hodín v predmete – Tkanie na</p>

		<p>tkáčskom stave na 2 hod. týždne pre všetky ročníky v danom variante.</p> <p>Navyšenie počtu hodín v predmete – Telesná výchova o 1 hodinu týždenne pre všetky ročníky v danom variante.</p> <p>Navyšenie počtu hodín v predmete Rozvíjanie sociálnych zručností o 1 hodinu týždenne pre všetky ročníky v danom variante.</p> <p>Navyšenie počtu hodín v predmete Domáce práce a údržba domácnosti o 1 hodinu týždenne pre všetky ročníky v danom variante.</p>
Prerokovanie v PR a RŠ	28. 08. 2018/ 11. 10. 2018	
Platnosť ŠkVP od	11.10.2018	
... Revidovanie		
Prerokovanie v PR a RŠ		
Platnosť ŠkVP od		
... Revidovanie		
Prerokovanie v PR a RŠ		
Platnosť ŠkVP od		
... Revidovanie		
Prerokovanie v PR a RŠ		
Platnosť ŠkVP od		

PR – Pedagogická rada

RŠ – Rada školy

OBSAH

1 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	1
1.1 Charakteristika školy.....	1
1.2 Spolupráca s rodičmi a inými subjektami, projekty.....	2
1.3 Stratégie, poslanie a ciele praktickej školy.....	3
1.4 Stupeň vzdelania	4
1.5 Vyučovaci jazyk.....	4
1.6 Profil absolventa	4
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDEĀVACIEHO PROGRAMU	5
2.1 Vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími prevazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre nižšie stredné odborné vzdelávanie	7
2.2 Vzdelávacie oblasti	8
2.2.1 Prierezové témy.....	9
2.3 Charakteristika, špecifiká, dĺžka výchovy a vzdelávani, podmienky prijímania	11
2.4 Ramcový učebný plán	13
2.4.1 Rámcový učebný plán pre praktickú školu so zameraním na predmet - pomocné práce v kuchyni	14
2.4.2 Skratky predmetov	18
2.5 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie	19
2.6 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	19
2.7 Postup do ďalšieho ročníka	19
2.8 Pedagogické stratégie.....	20
2.9 Podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu	20
2.10 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania.....	21
2.11 Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania	22
2.12 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	23
2.13 Vnútorý systém na kontrolu a hodnotenie žiakov	24

3 OBSAH VZDELÁVANIA.....	26
3.1 Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia	27
3.2 Vzdelávacia oblasť : Matematika a práca s informáciami	55
3.3 Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra.....	62
3.4 Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb.....	73
3.5 Vzdelávacia oblasť: Odborno-praktické predmety	78
3.6 Vzdelávacia Oblasť: Profilujúce predmety	96
3.7 Vzdelávacia oblasť: Voliteľné predmety	102

1 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1 Charakteristika školy

Súkromná praktická škola je jednou z organizačných zložiek Súkromnej spojenej školy a poskytuje vzdelávanie a prípravu na výkon jednoduchých pracovných činností žiakom s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami v kombinácii s mentálnym postihnutím, ktorým stupeň postihnutia neumožňuje prípravu v odbornom učilišti. Praktická škola je určená pre vzdelávanie žiakov s autizmom alebo prevazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím v triedach s individuálnym vzdelávacím programom a nadväzuje a rozširuje primárny zámer školy. Vzdelávací program praktickej školy pripravuje žiakov na život v rodine, na sebaobsluhu, na rôzne jednoduché praktické práce, vrátane prác v domácnosti, jednoduchých kancelárskych prác, pričom sa títo žiaci zaoberajú na vykonávanie jednoduchých pracovných činností spravidla pod dohľadom v závislosti tiež od profilujúceho predmetu školy. Vzhľadom na diagnózu žiakov, sú žiaci v praktickej škole vzdelávaní metodikami a postupmi, ktoré zohľadňujú deficitu spôsobené ich diagnózou. Vo vzdelávaní sa využíva individuálny prístup a vzdelávanie, alternatívne formy komunikácie – najmä VOKS/PECS obrázkový výmenný systém, metodika TEACCH, prvky ABA terapie a senzomotorickej integrácie. Každý žiak má vypracovaný individuálny vzdelávací program, ktorý rovnomerne rozvíja osobnosť žiaka.

V praktickej škole je neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy praktické vyučovanie, ktoré sa uskutočňuje v priestoroch, ktoré svojou štruktúrou a rozmiestnením napomáhajú učebnému procesu žiaka s autizmom alebo ďalšími prevazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím.

Súkromná spojená škola má už desiatročnú históriu v poskytovaní služieb deťom, žiakom s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami a ich rodinám. Škola má tieto organizačné zložky: Súkromná základná škola s materskou školou pre žiakov a deti s autizmom a Súkromná praktická škola. Jej súčasťou sú Súkromné Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, Súkromný školský klub detí a Elokované pracovisko, Františkánske námestie 2, Prešov. Škola nedisponuje internátom, ale žiaci, ktorí dochádzajú, prípadne sa o nich vzhľadom na diagnózu nevládze rodina adekvátne postarať, majú možnosť byť klientmi Krajského autistického centra Prešov, n.o. (KACP), ktoré poskytuje týždennú pobytovú a ambulantnú formu pre klientov s autizmom alebo ďalšími vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre deti od 3 rokov. Špecializované zariadenie sa nachádza v budove školy na 6. poschodí. Klienti špecializovaného zariadenia sú zároveň aj žiakmi základnej či praktickej školy, alebo navštevujú materskú školu.

Škola nedisponuje vývarovňou, má len výdajnú kuchyňu a jedáleň, strava pre žiakov je dovážaná zo Spojenej školy internátnej na Masarykovej ulici v Prešove. Mnohí žiaci s autizmom majú špeciálne diéty, škola preto umožňuje týmto žiakom individuálne stravovanie. Škola má strategicky veľmi výhodnú polohu. V jej blízkosti sa nachádza autobusová zastávka pre autobusy SAD aj MHD. Cesta do centra mesta trvá max.15 min. chôdze. Pritom sa škola

nachádza v kludnom prostredí vedľajšej ulice, kde nie je hustá premávka áut, žiaci môžu chodiť na prechádzky k rieke Sekčov a nemajú to ďaleko ani do centra mesta.

Budova školy prešla v roku 2011 komplexnou rekonštrukciou. Všetky priestory sú vybavené novým zariadením, ktoré je v súlade s požiadavkami pre vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Dominantnému postaveniu pracovného vyučovania vo výchovno-vzdelávacom procese, zodpovedá aj materiálno-technické a priestorové vybavenie školy. Nachádza sa tu: školská kuchynka, cvičná cukráreň, pracovná miestnosť s tkáčskym stavom, ergoterapeutická miestnosť vybavená šijacím strojom, mangľom, práčkami a sušičkou, priestorom na drobné manuálne činnosti /šitie, vystrihovanie, lepenie, navliekanie.../, kresliareň, miestnosť na prácu s hlinou s vypaľovacou pecou, aranžovanie a pestovateľské práce. V škole sa nachádza aj snoezelen a senzomotorická miestnosť so suchým bazénom, počítačová učebňa, miestnosť s interaktívnou tabuľou a miestnosť na hudobnú výchovu, bezpodnetná miestnosť, canisterapeutická miestnosť, exteriérové a interiérové ihrisko, miestnosť na masáže aj s hydromasážnou vaňou, učiteľská knižnica, rovnako aj knižné kútiky pre žiakov, kde si môžu čítať.

Vstup do budovy je spoločný pre všetky organizačné zložky školy, teda aj Praktickú školu. Žiaci praktickej školy majú možnosť navštevovať okrem vlastných učební všetky terapeutické miestnosti a učebne školy.

1.2 Spolupráca s rodičmi a inými subjektami, projekty

Škola dlhodobo spolupracuje so školami podobného zamerania v rámci Slovenska, prešovského a košického kraja, ale aj so školami v zahraničí. Zároveň je otvorená voči verejnosti, hlavne čo sa týka šírenia povedomia o diagnóze autizmus a jej dopadne na fungovanie človeka, jeho rodiny i okolia. Táto spolupráca je rovnako dôležitá pre ňu, ako aj pre verejnosť. Agilita smerom k verejnosti môže byť vzdelávacia, odborná, kultúrna a iná.

Spolupráca rodiny a školy patrí k najdôležitejším článkom spolupráce. Je veľmi dôležité budovať pozitívne vzťahy medzi rodičmi a učiteľmi, dosiahnuť dobrú vzájomnú komunikáciu. Rodičia sú priebežne informovaní o priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu svojich detí, triedni učitelia majú vymedzený čas na konzultácie, prípadne si rodičia môžu stretnutie vopred dohodnúť triednymi učiteľmi. Môžu sa zúčastniť rôznych akcií organizovaných školou, v školských priestoroch sú výstavky prác, kde vidia výsledky práce s deťmi. Môžu sa tiež pravidelne oboznamovať s činnosťou v škole prostredníctvom školskej internetovej stránky, Facebooku.

Dobrá spolupráca je aj s Radou školy, ktorá vyjadruje a presadzuje záujmy žiakov, rodičov, pedagogických a ostatných zamestnancov v oblasti výchovy a vzdelávania. Riadi sa vlastným plánom práce. Jej práva a povinnosti vyplývajú z ustanovenia zákona.

Škola je Cvičnou školou Prešovskej univerzity, kde pravidelne vykonávajú prax študenti tejto univerzity, ale aj iných univerzít. Rozvíja spoluprácu so školami pre žiakov s autizmom

v Košiciach, Bratislave, Žiline, Zvolene, Starej Ľubovni, Bardejove, Levoči, Nových Zámkoch, Nitre. Pravidelnú spoluprácu má aj so Spojenou školou internátnou na Masarykovej ulici a Spojenou školou P. Sabadoša internátnou v Prešove za účelom organizovania spoločných kultúrno-spoločenských podujatí, rovnako aj s ABC centrom voľného času. S ÚPSVaRom spolupracuje v rámci absolventskej praxe a dobrovoľníckej služby.

Úzko spolupracuje s občianskym združením Francesco - regionálne autistické centrum v Prešove, ktoré je svojou činnosťou zamerané hlavne na poskytovanie školiacich, vzdelávacích aktivít pre odbornú a laickú verejnosť v problematike autizmu. Zároveň Francesco vykonáva činnosti na podporu vzniku chránených pracovísk pre klientov s diagnózou autizmu. Aktívna spolupráca je aj so Súkromným Centrom včasnej intervencie Prešov, n.o., ktoré sa venuje podpore a pomoci rodinám s dieťaťom, ktoré má závažné zdravotné, alebo vývinové ťažkosti a s SCŠPP poskytujúcim diagnostické a terapeutické služby, zároveň nadväzuje na spoluprácu s pedopsychiatrami. Úzka spolupráca je aj s Akademickým centrom výskumu autizmu v Bratislave.

Škola je zapojená do mezinárodného projektu Erasmus + a projektu My work is my future, kde je koordinátorskou školou a overuje metodiky predprofesijnej a profesijnej prípravy žiakov s postihnutím.

K dlhodobým projektom patria aktivity zamerané na ochranu životného prostredia, kde škola má zavedený systém triedenia odpadu.

Súčasťou spolupráce je aj sponzoring rôznych subjektov (viď naša internetová stránka), ktorým patrí poďakovanie za pomoc, podporu a dôveru. Ich finančná podpora prispieva k uľahčeniu a skvalitneniu výchovno-vzdelávacieho procesu. V predvianočnom období sa žiaci poďakujú za pomoc a spoluprácu koledovaním a vianočným pečivom (medovníčkami), ktoré pečú so svojimi pedagógmi.

Aktivity a prezentovanie školy, ktoré tiež prispievajú k otvorenosti voči vonkajšiemu prostrediu: slávnosti, programy, výlety, exkurzie, zúčastňovanie sa výtvarných súťaží (napr. 13. Komnata), organizovanie spoločných akcií so súrodencami našich žiakov (Deň detí v Henrichovciach a pod.), vianočná akadémia, vianočné trhy, žiacky ples, Benefičný koncert, škola v prírode v Starej Lesnej, lyžiarsky zájazd a iné.

1.3 Stratégie, poslanie a ciele praktickej školy

Praktická škola poskytuje našim žiakom možnosť dospieť a naučiť sa zručnostiam, ktoré dopísatim umožnia v individuálnej miere samostatne žiť v domácom prostredí alebo v chránenom bývaní a pracovať v chránených pracoviskách alebo dielňach.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími prevazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím v praktickej škole je rozvíjať kognitívne a psychomotorické procesy žiakov a ich všestrannú komunikáciu. Individuálne schopnosti a

predpoklady žiakov s autizmom využívať tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré ich dokážu pripraviť na praktický život a uľahčia im prirodzene sa integrovať do spoločnosti tak, aby sa stali jej prirodzenou súčasťou. Učiť ich chrániť si svoje zdravie a zdravie iných. Zacvičiť ich v prácach profilujúceho predmetu a na vykonávanie jednoduchých pracovných činností spravidla pod dohľadom inej osoby. Žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím vyžadujú aj v dospelom veku individuálny prístup a vedenie. Vekom sa hendikep spôsobený ich diagnózou nezmenšuje skôr prehľbuje. Preto je pri ich ďalšom vzdelávaní nevyhnutné využívať všetky prostriedky, ktoré im umožnia osvojiť si pracovné zručnosti, získať do istej miery samostatné sebaobslužné zručnosti všetkými dostupnými metodickými postupmi, a to najmä osvojovaním si praktických zručnosti pomocou procesuálnych schém, denníkov, videozáznamov, vizuálnych pracovných postupov a alternatívnej komunikácie pomocou symbolov s využívaním vizuálnej podpory pri všetkých aktivitách a časovo-priestorovej a vizuálnej orientácie.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím (ďalej aj „žiacov s AU alebo PVP s MP“) sa podľa § 94 ods. 2 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 245/2008 Z. z.“), ktorí sa z dôvodu svojho zdravotného postihnutia nemôžu vzdelávať podľa vzdelávacieho programu poskytujúceho vyšší stupeň vzdelávania, postupuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre nižšie stredné odborné vzdelávanie v triedach s individuálnym vzdelávacím programom ďalej len IVP.

1.4 Stupeň vzdelania

Záverečnou skúškou, alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy získa žiak nižšie stredné odborné vzdelanie podľa §16 ods. 4 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z.; dokladom o získanom stupni vzdelania v praktickej škole je záverečné vysvedčenie s doložkou s uvedením zamerania činností, ktoré je žiak schopný vykonávať.

1.5 Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk Slovenskej republiky- **slovenský jazyk**.

1.6 Profil absolventa

Žiak je pripravený na výkon jednoduchých pracovných činností so zameraním na pomocné práce v určitom odbore spravidla pod dohľadom inej (zodpovednej) osoby.

Kľúčové kompetencie

Výchova a vzdelávanie žiakov s autizmom v praktickej škole má prebiehať v reálnom prostredí a zmysluplnými činnosťami. Pomocou individuálneho prístupu a individuálne pre každého žiaka vypracovaného plánu vzdelávania a využívaním metodík pre žiakov s autizmom si žiaci nenásilne osvojujú pracovné zručnosti a návyky, ktoré ich pripraví v rámci svojich možností na praktický život, prípadne na pracovné uplatnenie v chránených dielňach a chránených pracoviskách.

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Do praktickej školy sa prijímajú žiaci s autizmom a mentálnym postihnutím, ktorí ukončili špeciálnu základnú školu pre žiakov s autizmom alebo povinnú školskú dochádzku v špeciálnych školách, či základných školách ako začlenení žiaci s diagnózou autizmus a ich stupeň postihnutia im neumožňuje zvládnuť prípravu podľa vzdelávacieho programu poskytujúceho vyšší stupeň vzdelávania.

Do praktickej školy sa prijímajú aj dospelé osoby s autizmom alebo peravzímavými vývinovými poruchami mentálnym postihnutím, ktorí dovŕšili vek 18 rokov a neboli vzdelávaní v odbornom učilišti alebo praktickej škole.

Dĺžka štúdia v praktickej škole je 3 roky. Vyučovací čas žiaka je v 1. 2. a 3. ročníku je **28 hodín týždenne**. Vzdelávanie žiakov je členené do jednotlivých ročníkov. Obsah vzdelávania prebieha v jednotlivých ročníkoch na vyučovacích hodinách a je určený rámcovými učebnými osnovami vyučovacích predmetov. **Forma vzdelávania v praktickej škole je denná.**

Spôsob a podmienky ukončovania vzdelávania

Príprava v praktickej škole trvá najviac tri roky. Vzdelávací program praktickej školy sa ukončuje celkovým slovným zhodnotením manuálnych zručností žiaka v rozsahu učiva určeného príslušným vzdelávacím programom. **Dokladom o získanom stupni vzdelania v praktickej škole je záverečné vysvedčenie s uvedením zamerania činností (profilujúce predmety), ktoré je žiak schopný vykonávať.**

Všetci žiaci sa vzdelávajú podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, ktorý rešpektuje ich špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.

Ciele obsiahnuté v obsahu vzdelávania sa prispôbujú individuálnym osobitostiam každého žiaka. Pre žiakov praktickej školy nie sú určené vzdelávacie štandardy pre jednotlivé ročníky, ktoré by bolo nutné splniť pre postup do ďalšieho ročníka. Vyučujúci uplatňujú primeranosť nárokov na žiaka, s cieľom zlepšovať jeho vedomosti, zručnosti a návyky a zvyšovať tým jeho šance na zlepšovanie kvality jeho života. V prípade potreby môže byť žiak

oslobodený od niektorých predmetov na základe žiadosti rodiča a po doložení potrebných potvrdení.

Individuálny vzdelávací program

Je vypracovaný pre konkrétneho žiaka na aktuálny školský rok a tvorí súčasť školského vzdelávacieho programu (ŠkVP). Obsahuje osobné údaje žiaka, meno triedneho učiteľa, meno asistenta učiteľa, ročník, variant.

Individuálny vzdelávací program je vypracovaný v troch častiach:

I. Diagnostika:

- Anamnéza (rodinná, osobná, sociálna, autentická).
- Výsledky diagnostiky žiaka v jednotlivých vzdelávacích oblastiach.
- Prognóza (pri nástupe do praktickej školy).

II. Edukačný model:

- Kde:** Miesto edukácie žiaka.

Povinné materiálne – technické a priestorové zabezpečenie.

- Kedy:** Časový rozsah edukácie.
- Čo:** Oslobodenie od predmetov alebo ich častí.

Modifikácia obsahu vzdelávania.

Prierezové témy.

Tematické okruhy blokového vyučovania.

Rámcový učebný plán žiaka.

Rozvrh hodín žiaka.

- Ako:** Vyučovací jazyk

Organizácia vzdelávania.

Podporné edukačné metódy.

Kompenzačné pomôcky.

Hodnotenie výsledkov vzdelávania.

Postup do ďalšieho ročníka.

- Kto:** Povinné personálne zabezpečenie.

III. Obsah vzdelávania (OV)

- Vzdelávacia oblasť.
- Názov predmetu.
- Časový rozsah výučby v danom predmete (počet vyučovacích jednotiek za týždeň).
- Ročník, v ktorom je žiak zaradený.
- Rozpracovanie vlastného obsahu vzdelávania (tabuľková forma): tematický celok (okruh), téma, edukačné ciele, činnosti po uvážení učiteľom (tieto si učiteľ rozpacuje v tabuľke vzhľadom k individuálnym osobitostiam a potrebám žiaka).
- Podpisy: triedneho učiteľa, vedúceho MZ, podpis rodiča/zákonného zástupcu žiaka, podpis riaditeľa školy.

Postup tvorby IVP

September:

- Spracovanie vstupnej diagnostiky žiaka.
- Vypracovanie edukačného modelu pre žiaka
- Vypracovanie Obsahu vzdelávania (OV) pre žiaka na obdobie október – január.

Január:

- Rediagnostika žiaka.
- Vypracovanie OV pre žiaka na obdobie február – jún.

2.1 Vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre nižšie stredné odborné vzdelávanie

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím (ďalej aj „žiacov s AU alebo PVP s MP“) ktorí sa z dôvodu svojho zdravotného postihnutia nemôžu vzdelávať podľa vzdelávacieho programu poskytujúceho vyšší stupeň vzdelávania, postupuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre nižšie odborné vzdelávanie.

Vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre nižšie odborné vzdelávanie sa uplatňuje pri vzdelávaní žiakov s touto diagnózou v praktickej škole v zmysle platnej legislatívy (podľa § 99 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zkonov v znení neskorších predpisov) v triedach s individuálnym vzdelávacím programom (ďalej aj „trieda s IVP“).

Vzdelávanie žiakov s AU alebo PVP s MP v triedach s individuálnym vzdelávacím programom v praktickej škole nadväzuje na vzdelávanie s využívaním overených metód a foriem práce so žiakmi s AU alebo PVP s MP v základnej škole pre žiakov s autizmom, výrazne odlišných od metód a foriem práce, ktoré je možné využívať v triedach praktickej školy pre žiakov so zdravotným postihnutím bez autizmu.

Vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím – pre nižšie odborné vzdelávanie vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť pri výchovno- vzdelávacom procese žiakov s AU alebo PVP s MP v triede s IVP v praktickej škole.

2.2 Vzdelávacie oblasti

Obsah vzdelávania pre žiakov s AU alebo PVP s MP v triede s IVP v praktickej škole tvoria vzdelávacie oblasti, ktoré obsahujú jednotlivé vyučovacie predmety. Profilujúce predmety sú voliteľné, ktoré škola môže doplniť po súhlase ŠPÚ.

Obsah vzdelávania sa poníma ako podklad, ktorý má učiteľ tvorivo rozvíjať (rozširovať alebo redukovať) v závislosti od potenciálu a osobnostných vlastností každého žiaka s AU alebo PVP s MP.

Obsah a ciele obsiahnuté v jednotlivých predmetoch obsahu vzdelávania sa prispôbujú individuálnym osobitostiam každého žiaka, čo je zaznamenané v IVP.

Vyučovacie predmety vo vzdelávacích oblastiach pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre nižšie stredné odborné vzdelávanie v triede s individuálnym vzdelávacím programom v praktickej škole.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ

MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
UMENIE A KULTÚRA	VÝCHOVA UMENÍM (DRAMATICKÁ VÝCHOVA)
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ VÝCHOVA
ODBORNO-PRAKTICKÉ PREDMETY	ZDRAVOTNÁ VÝCHOVA
	PRÍPRAVA JEDÁL A VÝŽIVA
	DOMÁCE PRÁCE A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI
PROFILUJÚCE PREDMETY	POMOCNÉ PRÁCE S KANCELÁRSKOU TECHNIKOU
	POMOCNÉ ZÁHRADNÍCKE PRÁCE
	POMOCNÉ PRÁCE V KUCHYNI

2.2.1 Prierezové témy

Prierezové témy odrážajú problémy súčasného sveta. Z daných tém nevytvárame samostatné predmety, ale ich integrujeme do vyučovacích predmetov všetkých ročníkov. Učiteľ zváži zaradenie a primeranosť jednotlivých tém a ich obsahu podľa predmetu a individuálnych osobitostí a možností žiakov v triede. Obsah tém môže učiteľ tvorivo rozvíjať (rozširovať alebo redukovať) v závislosti od potenciálu a osobnostných vlastností každého žiaka s AU alebo PVP s MP.

Ide o témy:

Dopravná výchova (DV)

Žiaci sa stávajú v každodennom živote účastníkmi cestnej premávky ako chodci, cyklisti, alebo cestujúci v dopravných prostriedkoch. Úlohou dopravnej výchovy je pripraviť žiakov pre bezpečný pohyb v cestnej premávke buď samostatný, alebo s pomocou.

Obsah DV:

- bezpečné správanie sa na komunikácii, chodníku,
- cestovanie v dopravných prostriedkoch,
- základné pravidlá pre chodcov, korčuliarov a cyklistov,
- dopravné značky, význam doprav. značenia,
- dôležité tel. čísla – polícia, požiarnici, RZP,
- technika jazdy na bicykli, ukážka údržby bicykla, prakticky zvládnuť základné úkony údržby bicykla.

Aplikácia bezpečného správania v simulovanej situácii – obrázky, hra a pod., dopravné ihrisko.

Aplikácia v teréne – vychádzka do centra mesta, v blízkosti areálu školy, cestovanie MHD, alebo inými dopravnými prostriedkami počas školských výletov.

Enviromentálna výchova (EV)

Prispieva k formovaniu ekologického vedomia žiakov a ku pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu.

Cieľom tejto prierezovej témy je rozvíjať spoluprácu pri ochrane životného prostredia

Žiaci majú získať vedomosti a zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu. Jednoduchými činnosťami, ktoré sú primerané ich individuálnym schopnostiam chrániť rastliny, zvieratá a mať kladný vzťah k prírode, starať sa o svoje okolie. Budovať vzťah k produkcii odpadu a jeho separovaniu.

Tematické okruhy : Ochrana prírody a krajiny; Zložky životného prostredia, prírodné zdroje, ich využívanie, ochrana; Ľudské aktivity a problémy životného prostredia; Vzťah človeka k prostrediu.

Obsah EV :

- úprava areálu školy,
- triedenie odpadu, vytváranie prác a výrobkov z odpadu, zber papiera,
- starostlivosť o rastliny,
- Svetový deň zvierat – 4.10. (návšteva Ekoparku, zber potrebného materiálu pre psi útulok, výtvarné práce a pod.),
- Svetový deň výživy – 16.10. (výchova k zdravej výžive, zdravému životnému štýlu, príprava jedál, výtvarné aktivity a pod.)
- poznávanie krás prírody v jesennom období, jesenné plody – vytváranie prác, vydlabávanie tekvic, aranžovanie, výroba šarkanov – šarkaniáda (energia),
- vianočné aranžovanie- zachovanie tradícií, využívanie prírodných materiálov,
- hry v snehu, vychádzky, význam snehovej prikrývky,
- rozmiestnenie kŕmidiel, prikrmovanie vtákov,
- Svetový deň vody – 22.3.,
- Mesiac lesov – apríl; druhy stromov – priradovanie, triedenie obrázkov,
- svetový deň Zeme (22.4.) – úprava okolia, výtvarné spracovanie, vychádzky, pozorovanie jarnej prírody, škola v prírode,
- Deň Slnka (3.5.) – zdroj energie, života na Zemi, spotreba energie, šetrenie,
- Svetový deň parkov (24.5.) – vychádzka do parku, počúvanie vtákov,
- Svetový deň životného prostredia (5.6.) – pobyt v prírode, prepojenie s DD,
- liečivé rastliny – zber, sušenie, spoznávanie, príprava čaju,
- stromy, rastliny... – rozoznať, triednie, priradovanie, výtvarné zobrazenie,
- živočíchy – rozoznať, čím sa živia, kde žijú, aký je z nich úžitok,
- pestovanie rastlín pre obživu – čo rastie na strome, pod zemou, na kríkoch, výtvarné zobrazenie plodín, rôzne činnosti s touto tematikou,
- model ekosystému – sledovanie akvária, výtvarné zobrazenie a pod.
- zapájanie sa do výtvarných súťaží s enviromentálnou tematikou, exkurzie, výchovné koncerty, rozhlasové relácie a pod. .

2.3 Charakteristika, špecifiká, dĺžka výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania

Charakteristika zdravotného postihnutia

Do skupiny pervazívnych vývinových porúch sú zahrnuté tieto diagnostické kategórie: detský autizmus (F84.0), atypický autizmus (F84.1), Rettov syndróm (F84.2), iná dezintegratívna porucha v detstve (F84.3), hyperaktívna porucha spojená s mentálnou retardáciou a stereotypnými pohybmi (F84.4), Aspergerov syndróm (F84.5), iné pervazívne vývinové poruchy (F84.6), nešpecifikovaná pervazívna vývinová porucha (F84.9). MKCH – 10 (1992).

Špecifiká výchovy a vzdelávania

V triedach s IVP pre žiakov AU alebo PVP s MP v praktickej škole je využívanie vyučovacích metód opierajúcich sa o program TEACCH v nadväznosti na ich využívanie pri doterajšom vzdelávaní žiakov AU alebo PVP s MP a zabezpečenie takého obsahu ich vzdelávania, ktoré bude korešpondovať s perspektívou jeho využitia v živote žiakov po ukončení vzdelávania – pri jednoduchých pracovných činnostiach, primeraných ich možnostiam vyplývajúcim z ich diagnózy.

Obsah vzdelávania má byť však zameraný aj na rozvíjanie základných všeobecných poznatkov u týchto žiakov a to najmä ich komunikačných schopností a sociálnych zručností, aby sa prostredníctvom neho rozvíjala ich osobnosť komplexne.

Žiaci s AU alebo PVP s MP sa vzdelávajú podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Vyučujúci uplatňuje primeranosť nárokov na základe dispozícií žiaka, ktoré majú vplyv na prognózu jeho vývinu s cieľom zlepšovať jeho vedomosti, zručnosti a návyky a zvyšovať tým jeho šance na zlepšovanie kvality jeho života.

Žiaci sú pripravovaní na pomocné práce najmä v chránenom pracovisku. Prax by mali žiaci vykonávať nielen v rámci areálu vlastnej školy, ale aj v podmienkach chráneného pracoviska, alebo v podmienkach maximálne priblížených reálnemu pracovisku.

Žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím v jednotlivých regiónoch Slovenska, vzhľadom na svoje špecifické postihnutie, nemali možnosť posledný ročník povinnej desaťročnej školskej dochádzky absolvovať, resp. po jej ukončení pokračovať vo vzdelávaní v žiadnom z tých typov škôl, ktoré sú zriaďované pre žiakov s inými druhmi postihnutí alebo pre intaktnú populáciu.

Vhodnou perspektívou na dokončenie ich povinnej školskej dochádzky a absolvovanie profesijnej prípravy je navštevovanie tried s individuálnym vzdelávacím programom pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím v praktickej škole.

Vzdelávanie v triedach s IVP pre žiakov s AU alebo PVP s MP v praktickej škole z hľadiska organizácie práce, nadväzuje na využívanie overených metód a foriem práce so žiakmi s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím v základnej škole pre žiakov s AU alebo PVP s MP, ktoré sú výrazne odlišné od metód a foriem práce využívaných pedagógmi v triedach praktickej školy pre žiakov so zdravotným postihnutím bez autizmu.

Cieľom vzdelávania žiakov v triedach s individuálnym vzdelávacím programom v praktickej škole je poskytnúť žiakom s uvedenou diagnózou efektívne vzdelávanie. Ďalším dôležitým cieľom uvedeného vzdelávania je kvalitatívne pozitívne ovplyvniť ďalší život jeho absolventov.

Žiak s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím, ktorý by ukončil svoju školskú dochádzku v 16. roku svojho života jednak nie je schopný byť zárobkovo činný, ani viesť samostatný život, no najmä prerušenie jeho edukácie v dôležitej fáze vývinu, akou je dospievanie, by viedlo k jeho rýchlemu regresu.

Praktická príprava na výkon jednoduchých pracovných činností žiakov sa vykonáva činnosťou na pracovisku praktickej školy, alebo na pracovisku mimo praktickej školy. Pracovisko praktickej školy sa zriaďuje v priestoroch školy s prihliadnutím na obsah vzdelávania, ale predovšetkým na individuálne osobitosti každého žiaka s AU alebo PVP s MP.

Dĺžka výchovy a vzdelávania

Vyučovací čas žiaka je v 1. až 3. ročníku 28 hodín týždenne. Vzdelávanie žiakov je členené do jednotlivých ročníkov. Obsah vzdelávania prebieha v jednotlivých ročníkoch na vyučovacích hodinách a je určený rámcovým učebným plánom a obsahom vzdelávania štátneho vzdelávacieho programu vo vzdelávacích oblastiach jazyk a komunikácia, matematika a práca s informáciami, umenie a kultúra, zdravie a pohyb, odbornopracoviská a profilujúce predmety.

Príprava v triede s individuálnym vzdelávacím programom v praktickej škole trvá najviac tri roky.

Profilujúce predmety sú voliteľné. Predmet je voliteľný pre žiaka, po dohode s rodičmi/zákonným zástupcom žiaka. Pri výbere voliteľného predmetu sú však rozhodujúce možnosti a schopnosti žiaka s AU alebo PVP s MP.

Podmienky prijímania

Do tried s IVP v praktickej škole sa prijímajú žiaci, ktorí ukončili základnú školu alebo povinnú školskú dochádzku, sú žiakmi s AU alebo PVP s MP a ich stupeň postihnutia im neumožňuje zvládnuť prípravu v odbornom učilišti.

Do tried s IVP v praktickej škole sa prijímajú aj dospelé osoby s AU alebo PVP s MP, ktorí dovŕšili vek 18 rokov a neboli vzdelávaní v odbornom učilišti alebo praktickej škole.

2.4 Rámcový učebný plán

Rámcový učebný plán pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre nižšie stredné odborné vzdelávanie (v triede s individuálnym vzdelávacím programom v praktickej škole).

Vzdelávacia oblasť	Vzdelávací predmet	Ročník			Σ
		1.	2.	3.	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	2	2	2	6
	rozvíjanie komunikačnej schopností	3	3	3	9
	rozvíjanie sociálnych zručností	3	3	3	9
					24
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	6
Umenie a kultúra	výchova umením	2	2	2	6
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	2	2	6
					18
Odborno-praktické predmety	zdravotná výchova	2	2	2	6
	příprava jedál a výživa	2	2	2	6
	domáce práce a údržba domácnosti	2	2	2	6
					18
Profilujúce predmety (voliteľné)	pomocné práce s kancelárskou technikou				
	pomocné záhradnícke práce				
	pomocné práce v kuchyni				
		5	5	5	15
Povinná časť		25	25	25	75
ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM					
Voliteľné hodiny (disponibilné) hodiny		3	3	3	9
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		28	28	28	84

Poznámky

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch predstavuje určený počet hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti a konkrétne vyučovacie predmety.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami (§ 2 ods. 14 vyhlášky č. 322/2008 Z. z.).
3. Určenú vzdelávaciu oblasť s profilujúcimi predmetmi uvedenými v rámcovom učebnom pláne môže riaditeľ školy doplniť podľa záujmu žiakov, ich individuálnych možností a schopností, personálnych a materiálnych podmienok školy a podmienok regiónu. V prípade zvolenia iného profilujúceho predmetu je potrebné vypracovať obsah vzdelávania nového profilujúceho predmetu a požiadať MŠVVaŠ SR prostredníctvom Štátneho pedagogického ústavu v Bratislave o jeho schválenie.
4. Voliteľné hodiny školského vzdelávacieho programu sú disponibilné hodiny, ktoré možno využiť na posilnenie hodinovej dotácie vzdelávacích predmetov jednotlivých vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu, na utvrdenie alebo rozšírenie obsahu vzdelávania vzdelávacích predmetov. V rámci školského vzdelávacieho programu možno zaviesť nový vzdelávací predmet, ktorý však nie je profilujúcim predmetom. Obsah vzdelávania nového voliteľného predmetu MŠVVaŠ SR neschvaľuje.

2.4.1 Rámcový učebný plán pre praktickú školu so zameraním na predmet – Pomocné práce v kuchyni

Praktická škola má vypracované tri varianty rámcových učebných plánov s možnosťami využitia disponibilných hodín so zameraním na predmet Pomocné práce v kuchyni, ktoré sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov.

Učiteľ zväži výber variantu od potenciálu a osobnostných vlastností a možností každého žiaka s AU alebo PVP s MP.

1. VARIANT

Profilujúci predmet Pomocné práce v kuchyni

Vzdelávacia oblasť	Vzdelávací predmet	Ročník			Σ
		1.	2.	3.	
Jazyk	slovenský jazyk a literatúra	2	2	2	6

a komunikácia	rozvíjanie komunikačnej schopností	3	3	3	9
	rozvíjanie sociálnych zručností	3+1	3+1	3+1	12
					27
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	6
Umenie a kultúra	výchova umením	2	2	2	6
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2+1	2+1	2+1	9
					21
Odborno-praktické predmety	zdravotná výchova	2	2	2	6
	príprava jedál a výživa	2	2	2	6
	domáce práce a údržba domácnosti	2+1	2+1	2+1	9
					21
Profilujúce predmety (voliteľné)	pomocné práce v kuchyni	5	5	5	15
Spolu		28	28	28	84

Disponibilnými hodinami sme rozšírili vyučovacie predmety v 1, 2. a 3. ročníku tieto vyučovacie predmety:

1. Rozvíjanie sociálnych zručností o 1 hodinu týždenne – určená je na opakovanie a upevňovanie učiva, udržiavanie sociálnych zručností.
2. Domáce práce a údržba domácnosti o 1 hodinu týždenne – určená je na opakovanie a upevňovanie učiva.
3. Telesná výchova 1 hod týždenne – určená je na vychádzky, na upevňovanie telesného zdravia.

2. VARIANT

Profilujúci predmet Pomocné práce v kuchyni s voliteľným predmetom *Tkanie na tkáčskom stave.*

Vzdelávacia oblasť	Vzdelávací predmet	Ročník			Σ
		1.	2.	3.	
Jazyk	slovenský jazyk a literatúra	2	2	2	6

a komunikácia	rozvíjanie komunikačnej schopností	3	3	3	9
	rozvíjanie sociálnych zručností	3	3	3	9
					24
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	6
Umenie a kultúra	výchova umením	2	2	2	6
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2+1	2+1	2+1	9
					21
Odborno-praktické predmety	zdravotná výchova	2	2	2	6
	príprava jedál a výživa	2	2	2	6
	domáce práce a údržba domácnosti	2	2	2	6
					18
Profilujúce predmety (voliteľné)	pomocné práce v kuchyni	5	5	5	15
					15
Disponibilné hodiny školy pre voliteľný predmet					
Tkanie na tkáčskom stave		2	2	2	6
					6
Spolu		28	28	28	84

Využitie disponibilných hodín:

1. Zaradenie voliteľného predmetu **Tkanie na tkáčskom stave** v rozsahu 2 hodiny týždenne v 1., 2. a 3. ročníku. Predmet ponúka široké možnosti pre rozvoj jemnej motoriky rúk, hrubej motoriky, koordinácie a rozvíjanie pracovných zručností.
2. Telesná výchova 1 hod týždenne v 1, 2. a 3. ročníku – určená na vychádzky, na upevňovanie telesného zdravia.

3. VARIANT

Profilujúci predmet **Pomocné práce v kuchyni s voliteľným predmetom *Samoobslužné činnosti***

Vzdelávacia oblasť	Vzdelávací predmet	Ročník			Σ
		1.	2.	3.	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	2	2	2	6
	rozvíjanie komunikačnej schopností	3	3	3	9
	rozvíjanie sociálnych zručností	3	3	3	9
					24
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	6
Umenie a kultúra	výchova umením	2	2	2	6
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2+1	2+1	2+1	9
					21
Odborno-praktické predmety	zdravotná výchova	2	2	2	6
	príprava jedál a výživa	2	2	2	6
	domáce práce a údržba domácnosti	2	2	2	6
					18
Profilujúce predmety (voliteľné)	pomocné práce v kuchyni	5	5	5	15
					15
Disponibilné hodiny školy pre voliteľný predmet					
Samoobslužné činnosti		2	2	2	6
					6
Spolu		28	28	28	84

Využitie disponibilných hodín:

1. Zaradenie voliteľného predmetu **Samoobslužné činnosti** v rozsahu 2 hodiny týždenne v 1, 2. a 3. ročníku. Predmet zohľadňuje pomalé tempo vytvárania samoobslužných a hygienických návykov, nadobúdania zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojovanie si

stravovacích návykov a pravidiel stolovania. Súčasťou samoobslužných činností je zložka rozvoj jemnej a hrubej motoriky ktorá zohľadňuje špecifiká vyplývajúce z vývinu jednotlivcov s AU alebo PVP s MP.

2. Telesná výchova 1 hod. týždenne v 1., 2. a 3. ročníku – určená na vychádzky, na upevňovanie telesného zdravia.

POZNÁMKY

1. Zavedené tri vrianty učebných plánov s profilujúcim predmetom **Pomocné práce v kuchyni**, v ktorých sú disponibilné hodiny využité buď k posilneniu hodinovej dotácie predmetov, alebo zavedením voliteľných predmetov v kombinácii s posilnením hodinovej dotácie predmetu. Zohľadňujú rôznu úroveň funkčnosti žiakov, ale predovšetkým individuálne osobitosti každého žiaka s AU alebo PVP s MP.

2. K voliteľnému predmetu *Tkanie na tkáčskom stave* sme zaradili ďalší predmet *Samoobslužné činnosti*. Predmet korešponduje s perspektívou jeho využitia v živote žiakov. Umožňuje zlepšovať zručnosti, návyky a nadobúdať nové.

3. Učiteľ má možnosť výberu vhodného variantu podľa individuálnych osobitostí a možností žiakov. V triede môžu byť všetky varianty. Výučbu bez delenia žiakov umožňuje bloková výučba a individuálny prístup.

4. Varianty sa môžu meniť v ďalšom ročníku. Žiak nemusí v ďalšom – vyššom ročníku postupovať podľa zvoleného variantu v predošlom - nižšom ročníku.

5. Obsah vzdelávania sa poníma ako podklad, ktorý má učiteľ tvorivo rozvíjať (rozširovať alebo redukovat') v závislosti od potenciálu a osobnostných vlastností každého žiaka s AU alebo PVP s MP.

2.4.2 Skratky predmetov

Slovenský jazyk a literatúra	SJ
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	RKS
Rozvíjanie sociálnych zručností	RSZ
Matematika	M
Výchova umením	VU
Telesná výchova	TV

Zdravotná výchova	ZV
Príprava jedál a výživa	PJaV
Domáce práce a údržba domácnosti	DPÚD
Pomocné práce v kuchyni	PPvK
Samoobslužné činnosti	SČ
Tkanie na tkáčskom stave	T

2.5 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Vzdelávanie v triede s IVP v praktickej škole sa organizuje dennou formou štúdia. Denná forma štúdia sa uskutočňuje ako celodenná. Celodenné vzdelávanie je organizované v dopoludňajších aj v odpoľudňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni. Vzdelávanie sa uskutočňuje formou individuálneho vzdelávania podľa individuálneho vzdelávacieho programu vytvoreného podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím.

2.6 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Vzdelávanie podľa vzdelávacieho programu tried s individuálnym vzdelávacím programom v praktickej škole sa ukončuje celkovým zhodnotením manuálnych zručností žiaka v rozsahu učiva určeného príslušným vzdelávacím programom.

Dokladom o získanom stupni vzdelania v praktickej škole je záverečné vysvedčenie s uvedením zamerania činnosti (profilujúce predmety), ktoré je žiak schopný vykonávať.

2.7 Postup do ďalšieho ročníka

Neodporúča sa, aby žiak s autizmom s mentálnym postihnutím opakovane ročník z dôvodu nedostatočného prospechu. Individuálny vzdelávací plán žiaka sa prispôbuje stupňu jeho mentálneho postihnutia tak, aby dosahoval primerané pokroky vo svojom vývine a nadobúdal vedomosti, návyky a zručnosti.

2.8 Pedagogické stratégie

Metódy a formy práce, ich logické usporiadanie a kombinovanie si volí učiteľ podľa predmetu a konkrétnej situácie v triede so zameraním na motiváciu a usmernenie žiakov na vyučovaní a učení. Prevláda individuálny prístup (činnosť učiteľa s jedným žiakom) a skupinová činnosť ostatných žiakov s asistentom učiteľa. Organizačnou jednotkou v praktickej škole je blokové vyučovanie.

V prípade ak žiak zo zdravotných dôvodov je vdelávaný v rozsahu 20 hodín týždenne, alebo má sociálny oddych, absolvuje viacero predmetov v blokovom vyučovaní v jeden deň.

K ďalším využívaným formám práce patrí : skupinové vyučovanie, samostatná práca v štruktúre, v cvičnej kuchynke, v cvičnej cukráreň, v práčovni, v posilňovni, v žehliarni, v pracovnej miestnosti na tkanie, v miestnosti pre výrobu keramiky, v kresliarni, v telocvični, v exteriérovom ihrisku, vychádzky, zážitkové učenie, exkurzie, v terapeutických miestnostiach – canisterapie, mztisenzorickej, senzomotorickej.

Na našej škole sa pri výučbe uplatňujú predovšetkým špeciálnopedagogické metódy. Ide o nasledovné metódy :

- viacnásobného opakovania informácie,
- nadmerného zvýraznenia informácie,
- multisenzorického sprostredkovania informácie,
- optimálneho kódovania informácie,
- sprostredkovania informácie náhradnými komunikačnými kanálmi,
- intenzívnej motivácie,
- algoritmizácie kurikula,
- zapojenia kompenzačných technických prostriedkov,
- postupnej symbolizácie,
- zapojenia náhradných kanálov,
- pozitívnej psychickej tonizácie,
- využívania inštrukčných médií.

2.9 Podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu

Podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu praktickej školy sú zhrnuté do personálneho zabezpečenia, materiálno-technických a priestorových podmienok a podmienok zabezpečenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri vzdelávaní.

2.10 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Z hľadiska špecifikácie zdravotného postihnutia žiakov je dôležité, aby výchovno-vzdelávací proces zabezpečovali odborní pracovníci školy:

Pedagogickí zamestnanci a vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy,
- riadia vlastné sebarozvíjanie a celživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnom raste; ako súčasť kolektívu pedagógov sú schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, tímovej práce a kooperatívneho riešenia problémov,
- vedúci pedagogickí zamestnanci svojimi manažérskymi, organizačnými a pedagogickými schopnosťami vytvárajú predpoklady pre fungujúci, motivovaný spolupracujúci kolektív s profesionálnou klímou a podporujúcim prostredím,
- starajú sa o svoj odborný a osobnostný rast, ako aj všetkých členov kolektívu a vytvárajú pre tento ich rast priaznivé podmienky,
- sú schopní poradiť učiteľom a obhájiť ich pred negatívnymi faktormi, ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali ich pedagogické pôsobenie.

Asistent učiteľa

- pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Školský psychológ

- vykonáva odborné činnosti v rámci terapie a prevencie, s využitím psychodiagnostických metód, na ktoré má oprávnenie a ktoré môže využívať v zmysle zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, t. j. ktoré nie sú diagnostickými metódami na určenie diagnóz žiakov, podmieňujúcimi ich zaradenie do triedy s individuálnym vzdelávacím programom pre žiakov s AU alebo ďalšími PVP; tu uvedené odborné činnosti môže zabezpečovať pre školu aj centrum špeciálnopedagogického poradenstva prostredníctvom svojho odborného zamestnanca oprávneného vykonávať príslušné odborné činnosti.

Pomocný vychovávateľ, pomocný zdravotnícky personál, osobný asistent

- poskytuje individuálnu pomoc žiakovi s autizmom alebo ďalšou pervazívnou vývinovou poruchou pri sebaobslužbe a zaisťovaní bezpečnosti žiakov v škole a mimo nej, pri činnostiach súvisiacich s výchovno-vzdelávacím procesom a ich praktickou prípravou.

2.11 Povinné materiálne - technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Vyučovanie všeobecno – vzdelávacích predmetov v praktickej škole sa bude realizovať v bežnej triede, ktorú tvorí jedna bunka s dvoma triedami, chodbičkou a vlastným sociálnym zariadením. Miestnosti sú dobre osvetlené prirodzeným svetlom s možnosťou vetrania.

Ďalšie miestnosti pre výučbu - počítačová učebňa, miestnosť s interaktívnou tabuľou, kresliareň a miestnosť pre prácu s hlinou s vypaľovacou pecou.

Šruktúrované priestory pre individuálnu prácu.

Bezpodnetná miestnosť.

Miestnosť na výučbu telesnej výchovy.

Miestnosť na výučbu hudobnej výchovy a muzikoterapie.

Miestnosti na realizáciu canisterapie a relaxáciu ((multisenzorická a senzomotorická miestnosť).

Praktická časť vyučovania odbornopracovníckych predmetov sa bude realizovať v odborných učebniach :

Kuchynka – je vybavená kuchynskou linkou, sporákom, rúrou a ďalšími kuchynskými spotrebičmi a príslušným zariadením potrebným pre kvalifikovanú výučbu.

Cvičná cukráreň - vybavená všetkým potrebným zariadením (rýchlovarná kanvica, mikrovlnná rúra, chladnička s mrazničkou, chladnička na zákusky, umývačka riadu, toustovač, sporák s rúrou, pracovné dosky/pulty, kávovar, stoličky a stlíky na konzum/stolovanie, šálky, príbory, taniere a ďalším zariadením potrebným pre kvalifikovanú výučbu).

Miestnosť s práčkami a sušičkou.

Ergoterapeutické miestnosti - tkáčsky stav, dielňa na drobné manuálne práce, žehliareň-žehlička, doska na žehlenie, vybavená ďalším príslušným zariadením na výučbu v danom predmete.

Priestory pre stravovanie rešpektujúce hygienické normy a špecifiká individuálnych potrieb žiaka s AU alebo ďalšími PVP, na odkladanie odevov a obuvi, pre hygienu.

Učebne sú ďalej vybavené vzdelávacími pomôckami: počítače, CD prehrávač, pracovné stoly, pomôcky na výtvarnú, zdravotnú výchovu, didaktické pomôcky a audiovizuálne pomôcky na všetky predmety atď. .

2.12 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Priestory školy sú bezpečné a zdraviu vyhovujúce. Na začiatku školského roku sú pracovníci a žiaci školy poučení o bezpečnosti pri práci v triedach, odborných učebniach a telocvični.

Priestor pre ošetrovanie úrazu, lekárnicky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na rodičov, alebo iných zákonných zástupcov, rýchlu zdravotnú pomoc, políciu na dostupnom mieste.

Zabezpečený vhodný stavovací a pitný režim.

Dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole, bezprostrednom okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

Samostatné poučenie o BOZP sa uskutočňuje pred výletmi, exkurziami a spoločnými akciami. Všetci zamestnanci školy pravidelne na začiatku školského roku absolvujú školenie o bezpečnosti pri práci a požiarnej ochrane. Pravidelne sa organizujú revízie hasiacich prístrojov, hydrantov, bleskozvodov a elektrických zariadení.

Žiaci sa riadia vnútorným poriadkom školy. Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a požiarnej ochrane je neoddeliteľnou súčasťou teoretického vyučovania a praktickej prípravy v Praktickej škole. V priestoroch určených na praktickú prípravu je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na bezpečnú prácu, dôkladne a preukázateľne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými a technickými predpismi, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení a používaním ochranných prostriedkov. Dodržiavanie týchto predpisov je potrebné neustále vyžadovať a kontrolovať. Ak práca vyžaduje priamy dozor, musí osoba poverená priamym dozorom dosiahnuť všetky pracovné miesta žiaka tak, aby mohla pri ohrození zdravia žiaka bezprostredne zasiahnuť. Žiaci majú zakázané vykonávať práce so zvýšeným nebezpečenstvom, za ktoré považujeme aj rôzne individuálne indispozície žiaka voči niektorým podnetom, ktoré u neho vyvolávajú zhoršenie psychického stavu.

Pri vzniku úrazu škola dodržiava platnú legislatívu, pri úraze podľa jeho závažnosti poskytne žiakovi prvú pomoc poučený personál školy, alebo privolá lekársku službu.

Ochranné opatrenia:

Ak žiak svojím správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie iných žiakov, zamestnancov školy do takej miery, že znemožňuje ostatným žiakom vzdelávanie, ochranným

opatrením je okamžité vylúčenie žiaka z vyučovacieho procesu a jeho umiestnenie do samostatnej miestnosti za dohľadu pedagogického zamestnanca. V prípade potreby zavolá zákonného zástupcu, zdravotnú pomoc.

2.13 Vnútroňný systém na kontrolu a hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiakov je neodmysliteľnou a nevyhnutou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Okrem informatívnej, korekčnej funkcie má hlavne motivačnú funkciu. Poskytuje rodičovi spätnú väzbu o pokrokoch, rezervách alebo nedostatkoch žiaka, ale hlavne povzbudenie do ďalšej práce a hľadanie postupov ako odstraňovať nedostatky.

Požiadavky na hodnotenie žiakov vyplývajú z Metodického pokynu č. 18/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov praktických škôl.

O spôsobe hodnotenia v rámci vzdelávania rozhodla riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade.

Spôsob súhrnného hodnotenia na konci každého polroka je klasifikáciou, kde výsledky v jednotlivých vyučovacích predmetoch prvého a tretieho ročníka praktickej školy sa vyjadrujú týmito stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný.

Spôsob hodnotenia čiastkových výsledkov a prejavov žiaka pri priebežnom hodnotení je slovným komentárom. Obsahuje výstižné, súhrnné zhodnotenie aktuálnej úrovne vedomostí, zručností, návykov a vynaloženého úsilia žiaka.

Pri skúšaní, hodnotení a klasifikácií sa hodnotí to, čo žiak vie a podporujú sa jeho kladné stránky osobnosti a odstraňujú negatívne, preferuje sa individualita žiaka.

Pri hodnotení sa uplatňuje primeraná náročnosť, výkony žiaka sa hodnotia komplexne berúc pri tom do úvahy osobitosti mentálneho postihnutia, celkový zdravotný stav, vynaložené úsilie žiaka a rešpektujú sa v plnej miere jeho ľudské práva.

Hodnotenie správania žiaka sa zaznamenáva do pedagogickej dokumentácie žiaka. Pri klasifikácii správania žiaka sa v jednotlivých prípadoch prihliada na zdravotný a psychický stav žiaka, na osobitosti mentálneho postihnutia a na prognózu vývinu žiaka. Správanie žiakov je klasifikované stupnicou: stupeň 1 – veľmi dobré, stupeň 2 – uspokojivé, stupeň 3 – menej uspokojivé, stupeň 4 – neuspokojivé,

Správanie týchto žiakov je klasifikované najlepším stuňom klasifikačnej stupnice aj vtedy, ak správanie má odchýlky vyžadované platným školským poriadkom, pretože sú súčasťou príznakov tohto zdravotného postihnutia. Potrebné je na to prihliadať a nepostihovať tieto odchýlky správania.

Poznámka

Prílohou tohto vzdelávacieho programu je Obsah vzdelávania pre 1. až 3. ročník pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre nižšie stredné odborné vzdelávanie v triede s individuálnym vzdelávacím programom v praktickej škole.

Obsah vzdelávania je rozpracovaný sumarizáciu cieľov a obsahu v jednotlivých predmetoch (elimináciou ročníkov).